

Megérkezni....

Mindenkor meg nem szűnő, izgalommal teli élmény az utazás. Az elutazás fogalma, tartalma képlékeny, mert elutazni lehet bárhová, de a valahová, fontos céllal történő utazás, már biztos pont, egyfajta jó érzéssel teli bizonyosságot feltételez.

Naponta utazom, utazunk a Találkozóra.

Naponta már kora reggel rámköszön az utazás és megérkezés várható élménye, és már nem kérdés a ténye, de a várakozás hevessege, nyugtalansága, türelmetlensége, olyan érzelmi telítettséggel jár, amiről tudom, hogy jó nekem, mert olyan helyre visz az utam, ahol nagyon jó lenni, ahol nagyon szerethető emberekkel találkozhatom.

S míg korábban, az elmúlt években, a tavasi rügyfakadás idején a „szüntelen keletkezés” jegyében indult útjára a Találkozó, addig most, rendhagyó időben és körülmények közepette, az őszi lombok színekavalkádja által szegélyezett úton haladunk célunk felé.

Az utazás tájélménye egyedülálló és megismételhetetlen. Már megtanultam, hogy „tanulni kell, mindazt, ami kitarul.” Úticélunk, Szaján felé közeledve a végtelen, sík tájból váratlanul és kiszámíthatatlanul megjelenik egy magas fák alkotta erdő-sziget. Vajon ki és miért telepítette ezt az átlátható ligetet?

Jó ez a szemlélődés, lehetőség a rácsodálkozásra. Egyébként is szeretem az utazás és a megérkezés ilyen közöttiségét, mert vannak útítársak, akikkel sok mindent átbeszélhetünk, miközben mindannyiunkban már ott settenkedik a kíváncsiság, az izgatottság.

A Találkozó színhelyére közeledve egyre inkább a megérkezés gondolata forog a fejemben. Fokozatosan felsejlenek az eddig látott előadások meghatározó pillanatai, a színjátszók készülődései.

A megérkezés. Kiszállva a kocsiból érzem, lassan körülvesz, bekerít a helyszín, az emberek, és ugyan még a színház előtt fehérre meszelt törzsű hársfasor egy pillanatra bevonzza a tekintetemet, de a következő pillanatban már keresem az ismerős arcokat. A kávémat szürcsölgetve

„melegítek” az előadásra, és újra beindul az előző nap látott előadások keltette élmények letisztulása, már elfoglalni látszik azt a helyet, ahonnan elmozdíthatatlanul ott marad, és kellemes emlékké nemesülve bármikor elővehető és körüljárható.

Még egy kicsit kinn ácsorgunk, várjuk, szóljanak, mikor kezdődhet az előadás. Elindulunk. Az előcsarnokban felállított kiállítás képanyaga mindig szolgálatat újabb néznivalót, felidézendő, kedves emléket.

Beülünk a nézőterre. Jóleső bizsergés, érzelmi túlfűtöttség, a várakozásnak semmihez sem fogható érzése.

Kezdődik az előadás, amely egyre beljebb invitál, néha kényelmesen hátradőlve, néha izgatottan nézem a színjátszókat.

Megérkeztem. Jó helyen vagyok.

Ágoston Pribilla Valéria

Az amatőr színjátszásról, három tételben

Az amatőr színjátszásnak sorsmeghatározó szerepe volt/van az életemben. 1970 szeptembere és 1973 áprilisa között Magyarországon, az ELTE-n, **Sötér István** akadémikus mentorálása alatt készítettem kisdoktori értekezésemet, amit egy jugoszláv ösztöndíj elnyerése tett lehetővé, és nagyrítkán, csak rövid időre jöhettam haza. Egy ilyen alkalommal, éppen a feketehimlő-járvány idején érkeztem meg, ami azt jelentette, hogy fel kellett vennem a védőoltást. Leghamarabb két hét elteltével gondolhattam a visszatérésre.

Már nem emlékszem pontosan arra, miként talált rám az a feladat, hogy a bajmoki községközi szemlén, **Dimitrijevićs Mara** és **Urbán János** mellett zsűritagként én képviseljem Zombort. Ekkor találkoztam először **Bambach Róberttel**, a belgrádi Művészeti Akadémia végzős hallgatójával, kinek rendezésében a *Play Williams* című előadást juttattuk tovább, amely végül is 1973-ban, a trebinjei jugoszláv amatőrszínházak találkozóján a legjobb rendezés díját kapta meg, a produkció pedig ezüstérmes lett. Eleddig ez az egyetlen olyan magyar, népköri amatőr-előadás, mely egy ilyen rangos elismerésben részesült.

Magyarországra visszatérve, színházi barátainak nagy dicsekvéssel meséltem az előadásról, és minden szerénységet mellőzve, az éppen akkor (1972) Vígszínházban vendégszereplő **Peter Brook** rendezte *Szentivánéji álmohoz* hasonlítottam a Bajmokon látottakat, nem véletlenül. Amikor 1973-ban, értekezésem megvédése után visszatértem, hogy a Hungarológiai Intézet munkatársaként, Újvidéken letelepedve végezzem kutatói munkámat, az Újvidéki Színháznak köszönve újra találkoztunk Bambach Róberttel, hogy többé már sohase engedjük el egymás kezét.

Egész művelődéstörténeti munkásságom, lényegében, a művelődési hagyományoknak és a folyamatos kulturális jelenlétnek nemzetmegtartó ereje mellett tesz tanúbizonyságot, lett légyen szó a 19. vagy a 20. századról.

Munkáim egy jelentős része színháztörténetünk feltárására fókuszált/fókuszál, melynek alakulástörténetében, különösen a 20. század első felében, ha úgy tetszik, meghatározó szerepe volt a két világháború közötti magyar amatőrszínházi tevékenységnek lévén, hogy az SZHSZ Királyság, politikai okokból, nem tette lehetővé hivatásos magyar színház megalakítását sem Zomborban, sem Szabadkán, sem pedig Nagybecskerek/Petrovgradban. Ez idő tájt a több mint százéves magyar színházi kultúra folyamatosságának megőrzése érdekében Vajdaság-szerte – mint az kitetszik az 1942-ben kiadott *Bokréta* című műkedvelést számba vevő almanachból –, városainkban és falvainkban egymás után hoztak létre, már 1918/1919 fordulóján, amatőr társulatokat, s ezzel a vajdasági magyar színjátszás folyamatosságának a letéteményeséivé lettek. Ugyanis, amikor 1945-ben lehetővé vált a vajdasági magyar hivatásos színház megalakítása, Szabadkán Vajdasági Magyar Népszínház elnevezéssel, a legjobb, egykori műkedvelőkből állították fel a társulatot.

Schulhoff József ezek szerint, nem véletlenül értekezett még 1937-ben a *Naplóban* az akkori műkedvelői tevékenység nívoja felemelésének szükségességéről mind a nyelvi identitás megőrzése, mind

pedig a szakmai felkészültség feljavítása szempontjából, állítván hogy az amatőr színjátszás „a nyelvkultúra és öntudat szinte egyetlen hatásos ébrentartó eszköze”, hiszen a magyar nyelvű oktatást ellehetetlenítette az akkori rendszer. A probléma megoldását egy színtanoda felállításában vélte megoldhatónak a cikkíró, melyre vonatkozóan, részletes elképzeléseit is felvázolta.

A Népkör műkedvelői tevékenysége gyakran igen viharos körülmények közepette realizálódhatott, mint kitetszik **Garay**

Béla visszaemlékezéseiből,

lévén hogy a rendszer az államellenes magyarkodás veszélyt generáló színhelyeként tekintett a később

Olasókörként bejegyzett intézményre, amely esetleg képes aláaknázni a fennálló rendet. Több szerencsájük volt viszont a zombori amatőröknek.

A produkcióikban operettek, pantomim és balettelőadások sorjázta **Landau Géza** táncmester, **dr. Kiss Lajos** népzene-kutató, karmester közreműködésével, a rendező pedig a *Semper idem* című nagysikerű remekmű írójának, **Djordje Lebovićnak** édesapja, **Lebovics Pál** volt.

Gimnazista koromban gyakran felléptem a zombori Kaszinó színpadán. **Hengen Mátyás**, a *Dalárda* karmestere versmondásom okán minden rendezvénybe beiktatott, még egyetemista koromban is. Amikor befejeztem

budapesti tanulmányaimat és a Hungarológiai Intézet tudományos munkatársa lettem, az amatőr színjátszás folyamataiba is bekapcsolódtam, az értékelő bizottságok tagjaként. Egyedül vagy más zsűritagokkal együtt nagyon sok hivatásos és amatőr szemlén vettem részt. Ez egyébként, csak most derült ki számomra, amikor ezt az emlékező írást készítettem. Bajmok után következett Magyarkanizsa meg a *Tiszai Ünnepi Játékok*. A boldog emlékezetű **Koncz István** színházában nagyon sokszor néztem végig a benevezett produkciókat. Nagyon szerettem Kanizsára járni. Igazi színházi atmoszférája volt a rendezvénynek, s ez mindenekelőtt Koncz Istvánnak volt az érdeme. A rendezéseit is kedveltem, mert hozzáállásban azok vetekedtek a hivatásosokéval, különös tekintettel az előadások kivitelezésére: a kosztümök, díszletek kellékek megválogatása terén. Hasonló igényességgel készültek és készülnek mind a mai napig a kupuszinai amatőrök produkciói is **Molnár József** vigyázó szemeinek köszönve.

Nagykikinda volt a másik leggyakoribb álomlásom, ahol főleg szerb és magyar előadásokat kellett értékelni. Nagyon szerettem Kisoroszt meg Kupuszinát is, ahol szintén számos alkalommal megfordultam. A törökbecsei kerületi szemlén szerb meg magyar előadásokat értékelhettem **Miroslav Radojnić**tyal. Mind a mai napig mosoly ül ki az arcomra, amikor eszembe jut egy itt történt eset. Egy szabadkai szerb előadásról van szó, meg a róla mondott véleményemről, a kiváló előadásnak ugyanis két vége volt, feleslegesen. A kis purparlét másnap a rendező elnézés-kérése követte: igazam volt, mondta egy nagy virágcsokor kíséretében...

Káich Katalin

A művelődési élet szerveződése Szajánban

RÉSZLETEK TÖRKÖLY ISTVÁN *HÍVJUK AZ ÉLŐKET, SIRATJUK A HOLTAKAT* CÍMŰ KÖNYVÉBŐL

POLGÁRI KÖR

A *Polgári Kör* volt a hajdani szajáni község első közművelődési szervezete, amelyet 1894-ben **Nagy Vilmos** tanító alapított. Ez az egyesület az akkortájt széles körben kibontakozó művelődési-szervezeti élet példájára nagy lendülettel és becsvágygal vágott neki a társadalmi, valamint a kulturális élet kialakításának.

Az irattári följegyzések sajnos nem hagytak ránk semmit működéséről. Csupán arra utalnak, hogy a századforduló táján érte el ténykedésének tetőfokát, s utána egyre inkább alábbhagyott lendülete. A XX. század elején aztán beolvadt a *Gazdakörbe*.

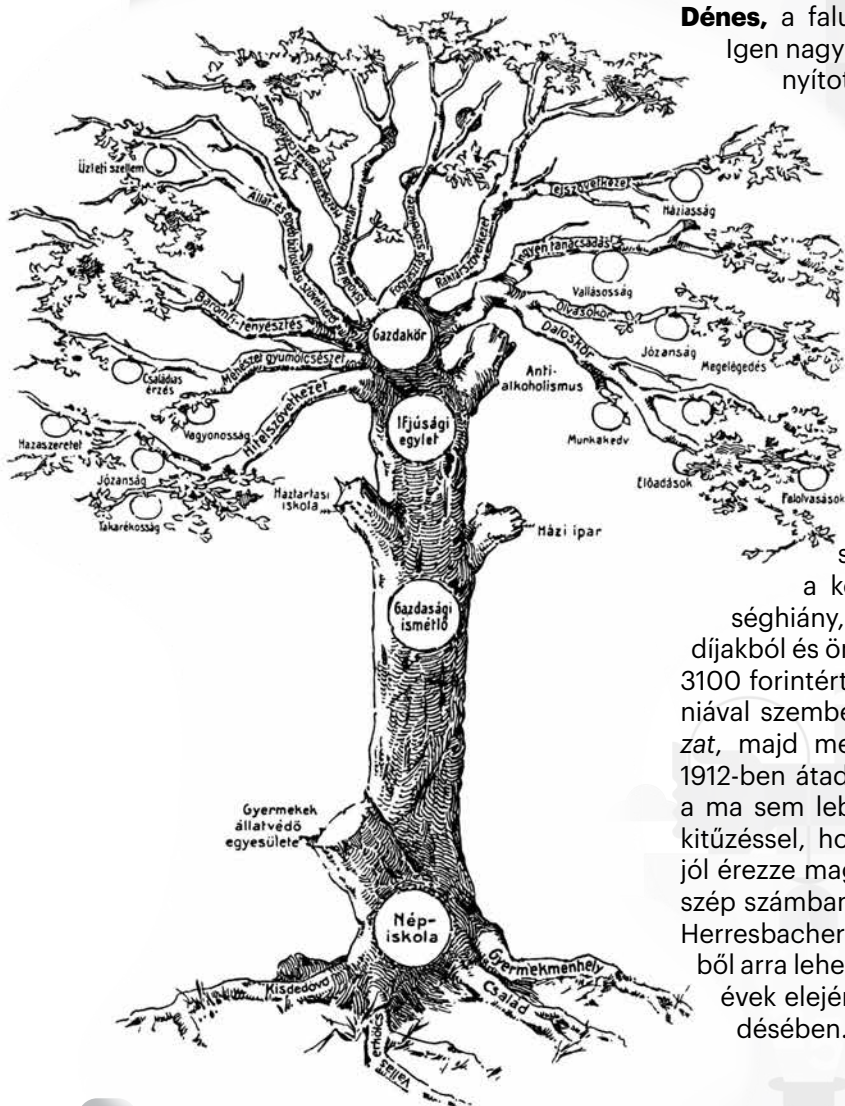
GAZDAKÖR

Szaján történetében kétségtelenül a *Gazdakör* teljesítette a legszebb és legtermékenyebb kulturális-művelődési és szórakoztató küldetést. 1903-ban alakult. Vezetőségét a következők alkották. Elnök: **Govrik Sándor** plébános.

Kevés híján fél évszázadig szolgálta a művelődés, műkedvelő színjátszás, felvilágosítás és nevelés céljait. Politikával nem foglalkozott. Az alapító okiratban is az áll, hogy egyetlen feladatként megszervezze és irányítsa a falu társadalmi-kulturális munkáját.

Ilyen jellegű ténykedése különösen akkor lendült fel, amikor 1909-ben **Herresbacher Dénes**, a falu új plébánosa került az élére.

Igen nagy hozzáértéssel és szeretettel irányította.

Eleinte

sokban gátolta

a kör munkáját a helyi

séghiány, majd 1911-ben a tag-

díjakból és önkéntes adományokból

3100 forintért megvásárolta a plébá-

niával szemben levő *Lapping-féle há-*

zat, majd megújította, átalakította és

1912-ben átadta rendeltetésének, azzal

a ma sem lebecsülendő egyszerű cél-

kitűzéssel, hogy ott mindenki, mindig

jól érezze magát. A tehetősebb gazdák

szép számban lettek a *Gazdakör* tagjai.

Herresbacher Dénes visszaemlékezésé-

ből arra lehet következtetni, hogy az 1920-as

évek elején némi visszaesés állt be műkö-

désében. Az okot nem említi, de nyilván

az anyaországtól való elszakítás okozta a hanyatlást, megbolygatta az egyesületi életet is. Hiszen addig szoros kapcsolatban volt a *Magyar Gazdaszövetséggel, az Alföldi Gazdasági Egyesülettel, valamint a Torontál megyei Gazdasági Egyesülettel*. Több szaklapot, újságot járatott.

Az Alkotmány, Újlap, Felső Torontáli Közlöny, Magyar Gazdák Szemléje, Szövetkezés, Alföldi Gazda. Az oktatás és nevelés céljait, a Tolnai Világlapja; a Herkó páter, a Mátyás Diák pedig a szórakozás céljait szolgálta.

Vetítőgépet is beszerzett a kör és téli estéken hetente egyszer, vetítéssel egybekötött valláserkölcsei, gazdasági, társadalmi, földrajzi, természettudományi és humoros szórakoztató előadásokat tartottak.

Érdemes még néhány mondat erejéig az egykori Torontál megyei Bánati Közművelődési Szövetséggel foglalkozni. Nagybecskerekben volt a székhelye, 1921-ben újra kezdte az ismert körülmények miatt megszakadt működését. Legfőbb feladatául a bánati magyarság egységes művelődési közösségbe való tömörítését tűzte ki. Szaján magyarsága is vállalta ezt, amikor **Vinczehidy Ernő** igazgató és **Mara Jenő** titkár csatlakozásra szólította fel. Utána 1922-ben meg is alakult a szövetség szajáni szervezete.

Igen ám, de a megalakuláskor már virágzó egyesületek léteztek Szajánban, ezért az erők szétforgácsolását megakadályozandó egy közös értekezletet tartottak.

Hosszas véleménycsere után abban állapodtak meg, hogy minden apró egyesület, amelyet a Gazdakör mellékelte tevékenységi „családfája is kimutat”, a közművelődési egyesületben társul, s a jövőben az ő neve alatt szerepel. A Gazdakör 150, az Ifjúsági Egyesület 80 taggal testületileg belépett az együletbe, amelynek taglétszámáról sajnos nincsenek adatok.

A Gazdakörben folytatott közművelődési tevékenység 1941-től különösen felélénkült. Ismét gyakoriak lettek a szakelőadások, ismeretterjesztő előadások, de a színielőadások is. A könyvtár akkor már legalább 500 könyvvel rendelkezett. Ekkor a szajáni Művelődési Egyesület is tagja volt a DMKSZ-nek, vagyis a szintén becskereki székhelyű Délvidéki Ma-

gyar Közművelődési Szövetségnek. Aztán jött az 1944. év végi fordulat, amit hivatalosan ma is felszabadulásnak neveznek, s mindennek vége szakadt! Azaz, hogy a Gazdakör vége csak később következett be. Mozgalmas és sokoldalú tevékenységét soha többé nem pótolhatta.

1952-ben lebontották a nagymúltú épületet, azzal a szándékkal, hogy ugyanott, abból az anyagból egy korszerű tűzoltóotthont építsenek. Az idő múltott, az építkezés kezdete késett, a romokat gaz borította be, az anyagot pedig lassan széthordták, különböző javításokra, építésekre. Így Szaján egykoron mozgalmas egyesületi életének jelképe helyén, gyommal benőtt telek csúfította sokáig a falu központját.

ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET

A háború utáni igazi művelődési élet és a színjátszás 1947 derekán kezdte újra szárnynyújtogatását. Tulajdonképpen 1948-tól indult be folyamatos munkája, miután felsőbb (járás) utasításra március 3-án megalakult a ma is tevékenykedő **Ady Endre Művelődési Egyesület**.

Alapítók: Zsigovics Sándor, Harsányi Ilona, Miklósi György, Kormányos Péter, Takács Ferenc, Bunford György, Horváth András, Sárközi Sándor, Tóth M. József és Varga Árpád.

Az első vezetőség tagjai: Zsigovics Sándor (elnök), Miklósi György (alelnök), Francia József (titkár), Takács Ferenc (pénztárnok), Harsányi Ilona és Cseh Ilona. Ez a vezetőség képezte tulajdonképpen annak idején a helyi népbizottságot is.

Kalász néven külön táncszakosztálya is van az egyesületnek. Ennek vezetője **Palatinus Imre**, a népdalénekes.

Ritmikai csoportja is volt, de csak egy évig létezett, az iskola keretében.

Bábjátékcsoport: szintén sikeres, vezetője **B. Varga Viktória** óvónő.

Szavalócsoport: vezette **Sebők Irma** és **B. Varga László**. Sok versenyen vett részt, igen sikeresen.

Képzőművészeti szakcsoport is működött egy jó ideig, **Tóbiás Gizella** tanítónő irányításával. Könyvtár: több száz kötettel éveken át sikeresen ténykedett, **Szőke Imre, Sós Imre, Sós Anna** vezetésével.

TÖRKÖLY István 2000. Műkedvelő színjátszás In: *Hívjuk az élőket, siratjuk a holtakat*. Szaján története, Felelős kiadó: Sebő Géza, Toronto, Ontario, Canada, 203–222. o.

Akiknek a segítsége nélkül nem jött volna létre a XXV. Találkozó

A HELYI SEGÍTŐ KEZEK

A Móra Károly Általános Iskola felsős és alsós diákjai,
tanárai és osztálytanítói

Apró Kornél
Apró Tamara

Bába Csilla
Balog Virág Írisz
Benyócki Attila
Benyócki János
Benyócki Sára
Beszédes Anna
Beszédes Franciska
Beszédes Róbert
Beszédes Valéria
Bobán Livia
Borsi Balázs
Budai Franciska
Bunford Margit

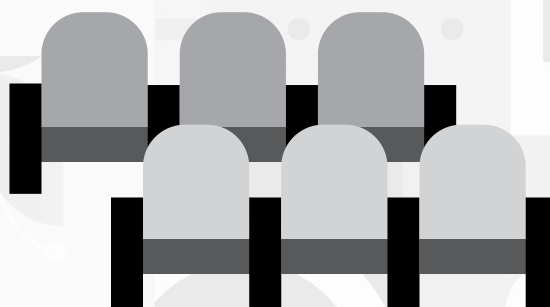
Csipak Erzsébet

Erdei József

Fekete Félix
Fekete Mónika
Fekete Ricsárd

Gyenge Rozália

Kajári Pál
Kovács Petra
Kovács Tivadar
Kőműves Anna
Kőműves Julianna

Lábadi Zoltán

Mészáros Erzsébet
Muntyán Ramóna

Nagy Antal

Palatinus Zoltán
Pozsár Attila

Szabó Péter

Tószegi Attila
Tószegi Szilvia
Törköly Róbert

Visnyei Piroska
Visnyei Róbert
Visnyei Viktória

Zombori Natália
Zombori Róbert
Zuberec Klementina
Zuberec Miroslav

Zsigovics Tamás

A találkozó nem tréfa

Ma a Találkozó színpadán

TEMERIN ÉS PALICS A KÉT FÖDÍJAS

Hihetetlen, de már a végére értünk a XXV. Találkozónak. Dobpergéeés: a temerini Jác-cunk Trupp nyerte meg a Pataki László-díjat, a Bambach Róbert-díjat pedig a Palicsi Szín-játszó Grund. Nem maradt más hátra, mint az ünnepélyes díjkiosztó, és a jól megérdemelt, izgulásmentes, teljes kikapcsolódás a Szabadkai Népszínház Fekete Péterével.

Október 22., péntek, 18.00 óra **Ünnepélyes díjkiosztó gálaműsor**

Átadásra kerül a 2021-es találkozó két fő-díja:

- a Pataki László-díj a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért és
- a Bambach Róbert-díj a legjobb alternatív/új formákat kereső előadásért.

További díjak: Garay Béla-díj a közösség-teremtő tevékenységért • Szilágyi László-díj a legjobb férfi főszereplőnek • Ferenczy Ibo-lya-díj a legjobb női főszereplőnek • Nagy István-díj a legjobb férfi mellékszereplőnek/epizodistának • Magyar Piri-díj a legjobb női mellékszereplőnek/epizodistának • Szántó Róbert-díj a legjobb színpadi beszédért • Kö-zönségdíj • a Diákzsűri díja • különdíjak.

Díszlet-, jelmezterv: Kovács Dániel
Ambrus & DAMON

Hangszerelés: Ifj. Kucsera Géza

Koreográfus: Gyenes Ildikó, m. v.

Dramaturg: Brestyánszki Boros Rozi

Súgó/ügyelő/rendezőasszisztens:
Kulhanek Edina

Az előadásról:

Pierre Lenoir egy hétköznapi, egyszerű fia-
talember. Egyetlen különlegessége van: ő a
Fekete Péter, azaz a világ legpechesebb embe-
re. Szerencsére. Mert így történhet meg, hogy
sok-sok kipróbált munka után elszegődik inas-
nak, és megismerkedik munkaadója, vagyis
Lucien Ouvrier húgával, Colette-tel – és Lucien
is megismeri Claire-t, a fiatal gépírólányt... Sze-
relem, zene, tánc, egy cseppnyi fájdalom, és
sok-sok örömteli kacaj.

A szabadkai Népszínház Magyar Társulata
hat színész bravúros játékával mutatja be a kö-
zel húszszereplős darabot – és elsöprő kaland
ot ígér egy rajzolt, de eleven világba.

Október 22., péntek, 19.00 óra **A SZABADKAI NÉPSZÍNHÁZ** **MAGYAR TÁRSULATÁNAK** **VENDÉJÁTÉKA**

Somogyi Gyula – Eisemann
Mihály – Zágon István: *Fekete*
Péter (150')
Zenés vígjáték

Rendezte: Mezei Zoltán

Szereposztás:

Pierre Lenoir – Hajdú Tamás
Lucien Ouvrier és Mások –
Ralbovszki Csaba
Colette és mások –
Fülöp Tímea, m. v.
Claire és mások: Pámer Csilla,
Pataki gyűrű-díjas
Mme. Lefebre és Mások:
Sziráczy Katalin, m. v.
Charlie és mások: Baráth Attila

Zenekar:

Ifj. Kucsera Géza
Lakatos Mátyás, m. v.
Asztalos Alfréd, m. v.
Bíró Máté, m. v.

„Az út és maga az előadás is, egy hiánypótló, réspótló, gyógyító esemény.”

A MAGYARKANIZSAI EGYÜTT VELED ÉRTÜK ÉRTELMI ÉS TESTI FOGYATÉKOSOK ÉRDEKEIT VÉDŐ ÉS SEGÍTŐ EGYESÜLET MÁZLISTÁK TÁRSULATÁNAK MENYEGZŐ CÍMŰ ELŐADÁSÁNAK ZSÜRIZÉSE

A találkozó nem tréfa

A beszélgetés jó hangulatú barátkozással kezdődött a társulat tagjaival. Felszabadultak, természetesekek, beszédesekek, udvariasak. Elfogyasztottuk az előadásból megmaradt kellék-süteményt, majd **Sutus Áron** bevezetőjével megkezdődött a megbeszélés:

– Egyedülálló, igazán színházi! Ami talán nem is színház, inkább Ti vagytok, és köszönjük, hogy ebbe minket is beavattok. Mi vagyunk mázlisták, hogy vagytok nekünk!

Tomin Kis Anikó, Oláh Tamás mint rendezők vettek részt a munkában, **Mácsai Mónika** és **Kávai Eleonóra** pedig mint csoportvezetők.

Balázs Áron volt az első megszólaló:

– Nehéz megszólalni... Nekem az a dolgom, hogy ülök a nézőtéren, jegyzetelek mint zsűri, hogy mik jutnak eszembe, de most ezt félretettem, mert magatokkal vittetek, úgyhogy nincs jegyzetem! Ott voltam, figyeltem benneteket. Nagyon jól esett az őszinteségetek! Rengeteg emlék indult meg a fejemben; azok az élmények, amikről ti is beszéltek, bennem is nagyon sok mindent elindítottak. A kezdő képben a megterített asztal – ha nem tudnám a címet – nekem a várakozást jelenti, a sok apró mozzanat, történés... ott dőlt el bennem, hogy nem írok többet.

Ágoston Pribilla Valéria csatlakozott Áron gondolataira:

– Különleges érzékenység volt benne, tetszett ahogy mozgatotok, finom, kimunkált mozdulatokkal. Úgy figyeltetek egymásra, lestétek a másik mozdulatát, a finom érintések... minden szépen lejött a színpadról. Hallatlan bizalom van bennetek a másik iránt! Nagyon ügyesek voltatok! Nagy élmény volt nézni a nyitó jelenetet, amikor a készülődés van, hogy mennyire jelen vagytok mindannyian... nagyon megkapó volt. Megérintett az előadás, sokáig velem marad!

Balázs Áron érdeklődéssel fordult a rendezőkhöz, vajon mennyire volt más a szájni nagyszínpadon játszani, tudott-e a társulat előtte próbálni.

– Az előadást otthon kamaraszínpadon játsszuk, ahol nagyon közel vannak a nézők. Az előadást ma én nem éreztem intenzitás-

ban kevesebbnek, mint ahogy menni szokott. Szépen leküzdötte a csapat azt a hátrányt, ami ebből (a szerkesztő megjegyzése: nem kamaraszínpadi körülmények) adódott, de az biztos, hogy még intimebb tud lenni a játék, ha a nézők orra előtt zajlik – avatott be bennünket Oláh Tamás.

Brestyánszki Boros Rozi megosztotta a SZÍNHÁZ valódi és egyetemes mibenlétét:

– Harmadik előadást látom a társulattól, és azt kell mondanom, hogy varázslók vagytok! Attól színház a színház, hogy te a színpadon színészkedsz, de a varázslat a nézőben történik meg, a néző szívében, lelkében történik meg. Ha megtörténik a varázslat, akkor igazi színházat látunk. Ti nagy varázslók vagytok, tudnotok kell!

Erre csatlakozott Sutus Áron:

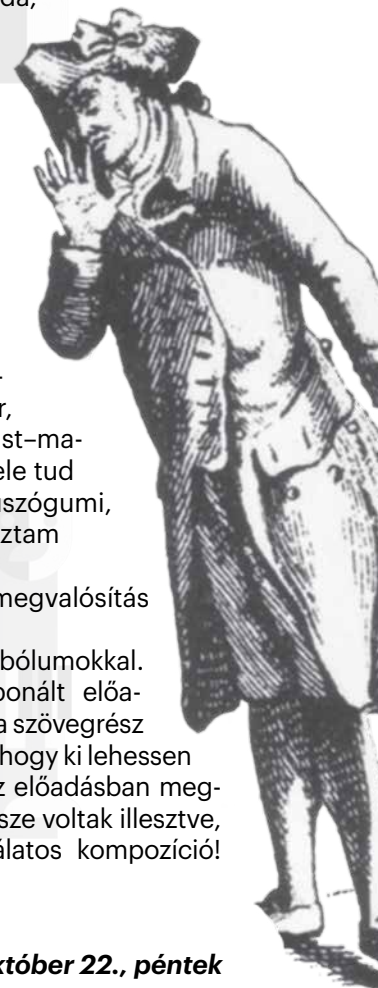
– Számomra az egyik legizgalmasabb mozzanat: az ottfelejtett párna volt az asztalon, hogy miként került oda, hogy mennyi mindent jelent az ott egyszerre. Annyira egyszerű történet, de közben beindítja a fantáziámat, sokáig gondolkodtam rajta.

Balázs Áron folytatta a gondolatmenetet:

– Nekem is az volt a lényeg, hogy próbáltam kötni: láttam egy párnát, rögtön az álomra asszociáltam... Akkor ott volt a koffer, azzal párosítottam az utazást-maratást. Az egész életünk bele tud férni egy kofferbe... akkor úszógumi, gyermekkor, emlékek... Utaztam magamban.

Rozi tért át a rendezői megvalósítás elemzésére:

– Valóban tele volt szimbólumokkal. Nagyon szépen megkomponált előadásnak tartom. Gondolom, a szövegrész is több volt nyersanyagban, hogy ki lehessen válogatni, amelyek végül az előadásban megszólalnak. Ahogyan azok össze voltak illesztve, össze voltak vágva, csodálatos kompozíció!

A zenei válogatást is tűpontosnak láttam! Kerek egésznek éreztem színházi értelemben. Az élő képek, bár nem próbáltam meg a fejemben összerakni, hogy konkrétan mit mutatnak, de hihetetlen erős tartalommal bírnak, azon túl, hogy mindenki a maga módján próbálja meg tolmácsolni azt, ami belőle születik. Gondolom, ezek minden előadáson máshogy alakulnak... A kezdőkép, ami egy hosszú-hosszú készülődés, amibe egyszer csak megszólalnak

a fragmentumok, nem is tudom, hányszor láttam statikus jelenetet ilyen intenzívnek, ennyire erős töltéssel. A megszólaló hangoknak megvan a dokumentumjellege, merthogy ezek nem színházi, hanem civil szövegek, de olyan erős színházzá alakul, hogy hihetetlen. Pontosan azzal a képpel társulva, hogy látom; a valóság illusztrálja azt, amit ők színházként művelnek.

– Gyönyörű kép volt szintén, amikor a rizst szétszórja egyikük, és megvilágítja a fény, az csodaszép volt – folytatta a gondolatfolyamot Valéria.

Ezt követően az alkotók kezdtek el mesélni, ők hogyan élték meg a próbákat, az előadásokat, hogy milyen felfedezéseket tettek, miben nyúltak máshogy az anyaghoz. Oláh Tamástól megtudtuk, hogy egy kétéves előadást láthattunk. Még a járvány kitörése előtt mutatták be, de azóta nem játszhatták:

– Érdekes látni, hogy van egy olyan forma, amit újra tudnak tölteni; nincsenek annyira lepon-tosítva ezek a mozzanatok, mozzulatok. Nekünk, rendezőknek oda kell figyelnünk folyamatosan, hogy mi történik a színpadon, hogy időben adjuk be a fényeket, audiális anyagokat: zenéket, effekteket, szövegeket. Nyilván megvannak a lefektetett blokkok, a csoportos koreográfiák, de szabadok közben, improvizálnak. Ezeket képesek mindig újra tölteni, ezeket nyitják tovább – mesélte Tamás.

– Úgy van létrehozva a *Menyegző*, hogy uralják az előadást – vette át a szót Tomin Kis Anikó. – Kritérium volt számunkra, hogy nem mi irányítunk, nem mi gördítjük tovább a történeteket, hanem ők uralják belülről folyamatosan, és ezért tudják újra és újra tölteni azt. Érdekes látni, hogy szavak nélkül, mennyire rákapcsolódnak egy jelenet jelentésére. Nekünk is az a feladatunk, hogy rájuk csatlakozunk.

Ezt követően a hanganyagok készítésének és felhasználásának tapasztalataira tért át Tamás:

– A felvételekről elhangzó beszélgetések elképesztő értékesek, olyan sűrű mondatokat tartalmaznak, amelyeket nem tudunk előben reprodukálni. Ez a forma, hogy ők folyamatosan nyílt színen narrálják magukat, és reagálnak arra, amit visszahallanak magukból, működik.

– Ezeken a felvételeken elhangzó tabu dolgok is kérdések voltak számunkra, az önismerteti rész, amit Mónika hoz, én meg hozzákötök. Tabutémák. Nekünk is kérdés volt, hogy mit hagyhatunk benne, meddig mehetünk el. Tamás volt a legbátrabb, ő mondta, emeljük ki a gyerektémát – fűzte hozzá Anikó.

Mácsai Mónika az előadás esszenciáját adó lelki töltöttség háttérének titkába avatott be:

– Mivel lehetőségük van, hogy ezzel a témával foglalkozzanak, nemcsak az előadásokon, hanem a hosszú próbafolyamat alatt is, alkalom volt felszínre engedni, kérdezni, beszélni a bizonytalanságról, a vágyról, akármiről, ami foglalkoztatja őket ebben a témában. Ha így nézzük, az út és maga az előadás is egy hiánypótló, respótló, gyógyító esemény.

Nagy Karina

Zseniális adok-kapok, avagy a 30 év az csak 30 év

A TÓBAI PETŐFI SÁNDOR MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET SZÍNJÁTSZÓ CSOPORTJA KÉRI FERENC GANÉDOMB CÍMŰ TRAGIKOMÉDIÁJÁNAK ZSŰRIZÉSE

A tóbai társulat is azok közé a társulatok közé tartozik, aki igyekezett majdnem minden Találkozón jelen lenni. A tóbai csapatról tudni kell, hogy mindig igyekszik úgy kihozni a darabot, hogy a Találkozó előtt 3-5 alkalommal már lejátsszák, a bánáti, bánsági részen tájoló. És csalják a mosolyt. Csalják a közönség orcájára, hiszen általában vígjátékot készítenek annak ellenére, hogy nehéz műfaj, s igen otthonosan is mozognak benne. A mai nap két előadása teljes képet ad a fesztiválról: a Mázlisták és a tóbaiak két teljesen különböző világ, de szépen bemutatják, mennyire sokszínű lehet a Találkozó.

Az értékelést **Brestyánszki Boros Rozi** kezdte, aki elmondta, hogy nagyon frapáns és nagyon jó lezárása volt ez az előadás a fesztiválnak. Nagyon nehéz népszínművet játszani, s méltatlanul hanyagolva is van ez a műfaj, nem szeretik őket játszani, holott rengeteg íze, bája, huncutsága van, ha jól csinálják, s a tóbai csapat bizony jól csinálja. Halálosan komolyan veszik, nem vicceskedik el. Rozi viccesen meg is kérdezte a csoportvezetőt, **Lackó Farkas Erzsébetet**, aki egyben a rendező és színjátész is, hogy nem unja-e még, hogy állandóan, évről évre dicsérik, hiszen egyre igényesebbek és igényesebbek az előadásai. **Ágoston Pribilla Valéria** erre rácsatlakozott később, elmondta, hogy legalább kilencszer látta már a csapatot, s már az első találkozók egyikén megjegyezte magának Erzsébetet, visszaemlékezett, hogy a Tűvétevők előadás mennyire jó volt, mennyire tudtak már akkor nevetetni, s ez a jó tulajdonságuk továbbiakban is megmaradt, ebben az előadásban is nagyon szerette a replikáit.

SZÖVEG

Rozi felhívta a figyelmet a szövegtudásra, hiszen többször hallottuk a sugót beszügni. Ügyelniük kell a szövegpontosságra, mert ahhoz, hogy pontosak legyenek a szünetek, a csendek, a hoppok, ahhoz nagyon pontosnak, biztosnak kell lenni a szövegben.

Balázs Áron a későbbiekben hozzátette még, hogy sok voltak olyan pillanatok, amikor a szöveget nem hallottunk a kacagásoktól: fontos kívánni a nézők nevetését, hogy ne vesszenek el az információk.

Ami még külön dicséretes volt, hogy a csapat a bánáti ö-ző nyelvjárásban beszélt végig, holott a szöveg nem ebben íródott. Talán 1-2 kiesés volt a fiatalabb szereplők részéről, de az sem tűnt különösebben fel. Szépen, következetesen használták a saját nyelvjárásukat. Áron meg is dicsérte emiatt őket, hiszen ez pluszt adott az előadáshoz.

ZENE

Rozi arra is kitért, hogy szerinte nem volt pontos a zenei választás, nem ehhez a világhoz illett. A zenének az a funkciója, hogy beöleljen abba a világba, amiben játszódni fog a történet. Az sem volt túl szerencsés, hogy csak addig tartott a zene, amíg felgördült a függöny, így nincs funkciója. Ha belecsúszott volna az első jelenetbe, már más lett volna, és ha még többször, máshol visszaköszött volna (pl. a mama

ágyra vonzolásánál), akkor már lett volna értelme. Fontos, hogy az előadás szerves részévé váljon.

A zene kérdésében Áron nem teljesen értett egyet Rozival. Őt épp, hogy megfogta a választás, hogy egy népi tragikomédiában egy James Bondra hajazó zenét hallunk meg. A megjelenő falusi atmoszférának pont a kontrája, s így izgalmassá tud válni. De azzal viszont egyetértett, hogy vissza kellett volna több helyen köszönnie.

TÉRKIHASZNÁLÁS

A szajáni színpad sokkal nagyobb, mint a tóbai. A csapat az elülső függöny mögött játszott végig, a proscéniumot nem használták, így túl messze voltak a nézőktől, és sok kihasználatlan tér maradt. Ilyen esetben a játékkal, a mozgások megtoldásával lehet elcsalni a teret.

Valinak is hiányzott, hogy a játékteret nem lakták be jobban, kuporgós lett, hogy szinte csak az asztal közelében játszottak. Az előadás tempóját is fokozhatta volna, ha a játékteret is kihasználják.

KOSZTÜMÖK, ÉS AMI ALATTA VAN

Rozi nem teljesen értette, Terka (**Szabó Melánia**) miért van habfehér ruhában. Mindenki kosztümje egységes, még a csendőré is (**ifj. Detki Antal**): látszik, hogy dolgos emberekről van szó, egyedül Terka lóg ki a sorból.

A kosztümöt a profi színházi berkekben egy próbafolyamat közepe-végén hozza meg általában a kosztümös, s onnantól abban próbálnak. A kosztüm sokat tud segíteni, hogy azzá váljunk, akit játszunk. Terkát sajnos ez a ruha nem segítette meg, hiszen ennek a karakternek olyannak kellett volna lennie, mint a nagymamának meg az anyjának (nagyszájú, dolgos, falusi leánynak), ehhez képest viszont túl kitett volt: a ruhája és a tartása is túl tiszta volt.

Áron a mama (**Tóth Anna**) púpját „kifogásolta”, szerinte nagyon látszódot, hogy nem volt igazi, így illúzióromboló is volt. Kellott volna még egy pulcsi rá, vagy valami más. Rozi persze viccesen megjegyezte, hogy akkor minden előadáson kilyuggatnának egy pulcsit.

A JÁTÉK

Áron elmondta, hogy nagyon jó volt látni, hogy a játékszók egyáltalán nem foglalkoztak azaz, hogy a nézők nevetnek. Nem élték meg abban a pillanatban személyes sikernek, hanem egyszerűen mindenki a saját dolgával foglalkozott. Ilyenkor mindig benne van a pakliban az, hogy a színész elmosolyogja magát, de ha ez megtörténik a színpadon, akkor a néző kiesik a játékból. Kiemelte Bözsi (Lackó Farkas Erzsébet) váltásait, úgy fogalmazott, hogy készen lehetett vágni, megvolt a mértéke, megvolt a váltások finomsága.

Valéria kiemelte Bözsi és Jóska (**Szántó Tivadar**) zseniális adok-kapok játékát, ami teljesen természetes volt. Erzsébet és Tivadar viccesen meg is jegyezték, hogy a 30 év az csak 30 év, ugyanis kb. ilyen régóta játszanak együtt a színpadon.

A csoportban új arcokat, fiatalokat is láthattunk (Szabó Melánia és **Samu Tibor**), Vali hozzájuk is intézett néhány jó tanácsot: a szerep még akkor is tart, amikor az ember megy le a színpadról, megy ki a jelenetből. Sokszor láttuk tőlük azt, hogy civilként mentek ki, de nem szabad kiesni a szerepükből. Nem érezte azt az érzelmi telítettséget, ami kivitte őket a színpadról, pedig annak is megalapozottnak kell lennie.

Erzsébet az értékelés végi beszélgetéskor elmondta, hogy sokat gondolkodott, legyen-e külsős rendező, de az igazság az, hogy ők a saját szórakozásukra járnak el a művelődési otthonba, nekik ez kikapcsolódás este kilenctől éjfélig, a munka után. Nem akartak feszített munkatempót, bár Erzsébet elmondta, hogy nehezen boldogult ezzel a műfajjal, nem ehhez volt hozzászokva, de mondhatom, hogy teljesen jól feltalálta magát, főleg ahhoz képest, hogy 11 próba és egy főpróba után mutatták be az előadást.

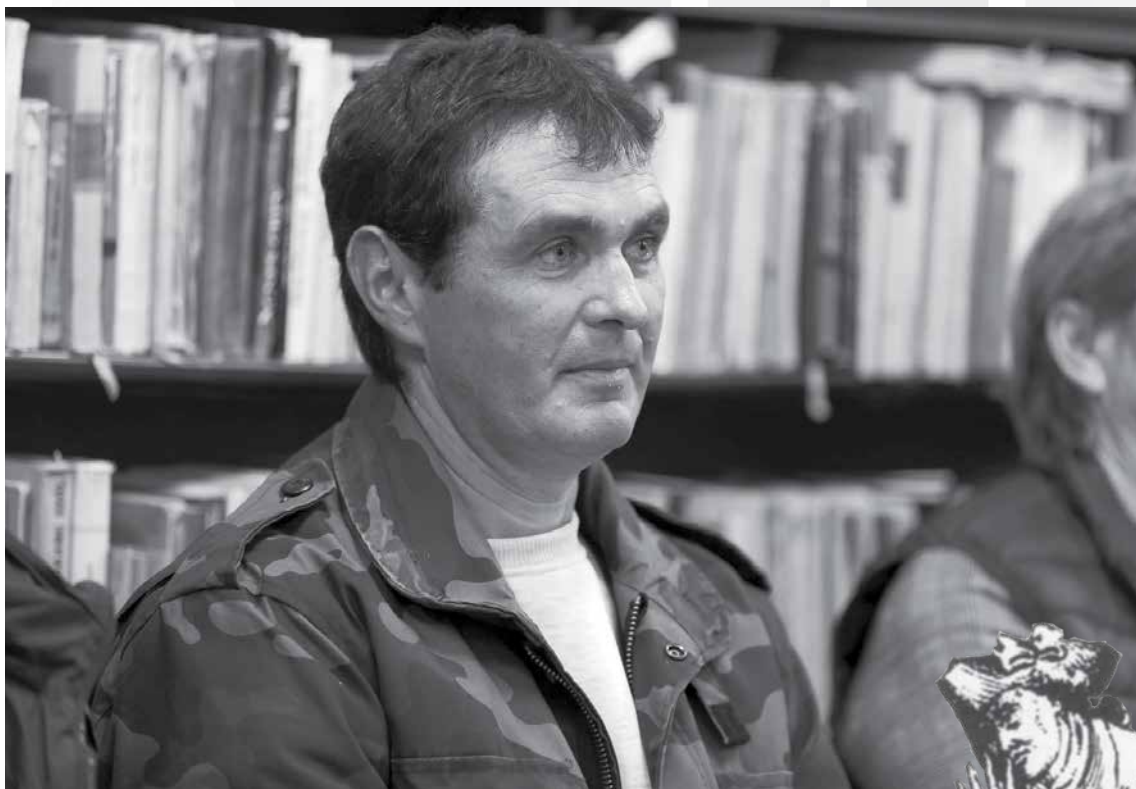
Virág Kiss Anita

Ne hagyjátok kiveszni az amatőr színjátszást!

*A vígjátékairól híres tóbai színjátszó társulat tagjával, Szántó Tivadarral beszélgettem kezdetekről, az elmúlt másfél év nehézségeiről és arról, hogy mennyire fontos szerepet töltenek be az amatőr színjátszó társulatok magyarságunk megőrzésében. **Ne hagyjátok kiveszni az amatőr színjátszást** – üzeni nemcsak a társulatoknak, hanem azoknak is, mindannyiunknak, akiknek fontos a vajdasági magyarság jövője.*

A találkozó nem tréfamester

– Mióta vagy tagja a tóbai társulatnak? Mesélnél a társulat megalakulásának körülményeiről?

– 1992-től vagyok tagja a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportjának, valójában én voltam az annak idején, aki újraindította az amatőr színjátszást a faluban. Előtte is működött, de volt 3-4 év kiesés, amikor megszűnt a munka, s mivel én már iskolás koromban is nagyon szerettem a színpadot, szerepeltem is különböző fellépéseken, kisebb darabokban, ez a szeretet bennem maradt, és elhatároztam '92-ben, hogy megpróbálom újraszervezni a tóbai társulatot. Hála Istennek sikerült. Volt egy idős bácsi, **Tóth Mátyás**, aki foglalkozott az amatőr színjátszókkal annak idején, őt ismertem jó magam is, és fölkeríttem arra, hogy indítsuk el együtt újra a színjátszást az egyesületben. Nagyon megörült a megkeresésnek. Nem számított rá egyáltalán, mert már lemondott arról, hogy

nálunk lesz valaha is a jövőben színjátszás. Elvállalta a rendezést, én pedig toboroztam színjátszókat, főleg az én korosztályomból, de a valamennyivel fiatalabbak is csatlakoztak. Azt nem felejttem el, hogy egy francia darabot készítettünk, *Hotel Napoleon* volt a címe, és ebbe a darabba 22 szereplő kellett. Nagyon könnyen össze tudtam szedni a színészgárdát, akkor nem voltak olyan problémák, mint amilyenekkel most küzdünk: hogy elvándorolnak a fiatalok. Nagyon nehéz a mai világban valakit odavonzani, mert hiába vonzunk oda olyat, aki ezt nem szereti csinálni. Ezt szeretni kell! A szövegkönyvet az Újvidéki Színházról kaptuk meg, manapság viszont a *Drámatár*-ból választjuk ki az új darabokat. A helyiektől

is kaptunk korábban szövegkönyveket, sőt a környékbeli falvakból is, valamint cserélgettük a szövegkönyveket más társulatokkal is. A ma látott darabot egyébként a Drámatárban találtuk. Megszoktuk, hogy bohózatot, vígjátékot, kabarét játszunk, de tragikomédiát még soha nem játszottunk. A megalakulástól kezdve szinte folyamatosan, évente két darabot mutattunk be, de mostanában az a jellemző, hogy évente egy előadással készülünk és azal tájolóunk.

– Tavaly tavasszal is készültetek a Színjátszó Találkozóra, a ma látott Kéri Ferenc *Ganédomb* című darabbal neveztetek be. A Találkozó akkor sajnos elmaradt. Nagyon nehéz volt ez a másfél év szünet, várakozás?

– Nagyon nehéz volt, igen, s főleg a várakozás. Az előadással már bőven elkészültünk, amikor kihirdették a rendkívüli állapotot. A bemutatónk elmaradt, és másfél évig nem tartottunk próbát, persze találkoztunk, de a darabbal nem tudtunk foglalkozni. Szeptember derekán kezdtük újra a próbákat és nagyon nehéz volt, mert borzasztóan sok mindent elfelejtettünk. Az elejétől kellett kezdeni mindent. Bő három hét alatt kellett, hogy elkészüljünk a darabbal, hogy el tudjunk jönni Szajánba. A célunk az volt, hogy itt legyünk, nem akartunk lemaradni, mert az elmúlt tíz évben folyamatosan részt vettünk a Szemlén. Vasárnap volt csak a bemutatónk odahaza, s akkor úgy éreztük, hogy talán még nem ért meg a darab, nem olyan pörgős, nem olyan, mint máskor, ahogy megszoktuk, amikor ugye van két és fél, három hónapnyi felkészülési idő. Három hétbe kellett belesűrítünk mindent, el is fáradtunk, de itt vagyunk!

– Mit üzenél a színjátszó társulatoknak?

– A társulatoknak azt üzenném, hogy ezt a szép amatőr színjátszást ápolják, ne hagyják kiveszni, hogy megtarthassuk Vajdaságban a magyarságunkat, az amatőr színjátszásunkat, hogy legalább még sok huszonöt évet így, közösen, együtt tudjunk megélni. Kívánom, hogy az összes vajdasági amatőr színjátszó csoport részt tudjon venni a jövőben is a Szemlén, hogy mindenkivel tudjunk majd találkozni.

– Úgy legyen! ☺

Fábián Móni

Maradjon mindenki olyan, amilyen!

Tapasztalás. Önismeret. Felébredés. Őszinteség. Minden ember életében eljönnek, eljöhetnek azok a pillanatok, találkozások, melyek hatására felnyílik a szeme. Megismeri jobban önmagát, másokat, a világot. Rájön arra, hogy a tapasztalat és a fejlődés útja mindenhol adott, s a gyermeki őszinteség is, melynek megtapasztalására titkon minden felnőtt vágyakozik az életében, de a színházban, a színpadon is egyaránt. A magyarkanizsai Mázlisták csapata egy igazán különleges társulat. A társulat vezetői nyitott szívvel foglalkoznak a tagokkal, s ez a színpadi előadásaikon is látszódik. Mindannyian kapnak, kaphatunk tőlük valamit: bizalmat, szeretetet, megható pillanatok. Tomin Kis Anikó rendezővel beszélgettem arról, hogy számára mit is jelent Mázlistának lenni.

– Milyen motiváció hajt abban, hogy ezt a tevékenységed folytasd? Milyen a Mázlistákkal együtt dolgozni?

– Négy éve találkoztam a csoporttal, és akkor kapcsolódtam be a munkájukba. Ismertem már a többi vezetőt, és ebben az időszakban akadt egy kis tér az életemben, a munkáim között, így próbaképpen csatlakoztam hozzájuk. Annyira jól éreztem magam a próbákon, és mindig annyi plusszal jöttem el, hogy magával ragadott az egész, így folytattam a közös munkát. A csoport egyik rendezője, illetve próbatartó tanára vagyok azóta is. A *Menyegző* és a korábbi, *Mázlista* vagyok előadásunk rendezésében vettem részt **Oláh Tamással** együtt.

Ezek az évek és a velük töltött évek alatt nagyon sok mindenre felfigyeltem, nagyon sok mindent feltárt a saját életemben, saját magammal kapcsolatban is – hogy én hogyan működök, és hogyan fogadjam el azt magamban, ha másként működök, mint egy átlagos valaki. Ezt nem tudtam volna felismerni magamban soha, hogy ha nem vagyok ilyen intenzíven együtt velük. A színjátékukban ez az őszinteség, hogy ők azok, akik! Egy nagy vágy, hogy ezt lássuk a színészen is, hogy ezt megcsinálja egy-egy előadásban, és az is nagy vágy, hogy mi is azt tudjuk kihozni magunkból, hogy így tudjunk létezni a színpadon. Egyébként mindez lehetséges, mert vannak ilyen köztes megvalósulások, hogy ők is azért színjátszanak, de közben önmaguk is. S mi is azért önmagunk vagyunk, de színjátszunk is.

Szerintem manapság csak ezeknek van jövője, az ilyen színpadi bemutatkozásoknak, amibe biztos, hogy valami zsigeri beleke-
rül, ami felkelti az érdeklődésünket, ami megmozdítja több helyen a szívemet, és az agyamat is egy kicsit pulzátatja. Rám ezek a dolgok nagy hatást gyakorolnak.

A Mázlístáknak köszönhetően, a velük való munka során rájöttem arra, hogy fel tudom ismerni az emberekben azt, hogy miben ügyesek, vagy miben tehetségesek. Sokszor ezt az emberek nem tudják magukról, vagy nem látják, és nekem ez nagyon gyorsan megvan.

Az egyik előadásunk, a *Mázlista* vagyok erről szól, mindenkinek a tehetsége került felszínre, és ezáltal aki nézi, igazából szembe-
sül azzal, hogy mégiscsak milyen tehetsége van bárkinek, hogy ezt meg lehet mutatni, és meg is kell, és hogy büszkék lehetünk rá. Ez is egy nagyon nagy felismerés volt szá-

momra, mert ez már egy olyan tapasztalás, amelyhez nem biztos, hogy eljutottam volna, ha nem ilyen tempóval, ha nem ilyen részletesen, és nem ilyen gyakorlatokkal, önismerettel dolgozunk. Ezek azok a konkrétan kézzel fogható tapasztalások, amik motiválnak.

– Mit üzennél a színjátszó társulatoknak?

– Nem voltam színjátszó soha, amatőr néptáncos voltam nagyon sokáig. Volt egy olyan élményem, hogy ugyanazt a karácsonyi műsort, amit tízen évvel ezelőtt én is táncoltam, nemrégiben láthattam, s kirázott a hideg, mert annyira elemi energiával, igazi őszinte szeretettel és egyfajta lobbanékonyssággal mentek a gyerekek fel a színpadra. Miközben néztem őket, úgy éreztem, hogy mint szín-
művészeti egyetemet végzett emberke gene-

rálnom kell ezt magamban, mert elveszítettem azt a gyermeki tisztaságát az előadóművészetnek, amit akkor, gyermekként tudtam, de ma már nem tudok, hanem minden egyes szerepre vagy helyzetre fel kell hoznom magamban. Ez a felismerés nagyon pofon vágott akkor. Azért szeretem az amatőr színjátszók világát, amikor még nincsenek túlképezve ilyen szempontból, mert az energiákat egyenes úton közvetítik, ami szerintem nagyon-nagyon ütős tud lenni. Ezt imádom, és azt üzenem, hogy maradjon mindenki olyan, amilyen, és akkor szuper lesz minden! ☺

Fábián Móni

A találkozó nem tréfa

A szajáni Móra Károly Általános Iskola tanulóinak alkotásai a XXV. Találkozó előadásairól

ANYUKÁM IS AMATŐR

Sok időt töltöttem az elmúlt napokban a színházteremben. Mégis a vasárnap esti utolsó darabot volt látnom a legérdekesebb. A nagyikikindai társulat minden tagját ismerem, számos próbájukra ellátogattam, a darabot kívülről fújom, hiszen anyukám is szerepel benne. Nem első ízben játszik az amatőr csapattal, már egészen hozzászoktam a gondolathoz, hogy ő is szabadidejében színészkedik. A Disznójáték című tragikomédiában alakítja a kocaanyót, szerintem az egyik kulcsszereplője a darabnak. Ellentmondásos az eljátszott szerepe, de jól érzi magát benne. Mikor játszani látom, egy teljesen más személyiség bújik elő belőle, mint amilyen otthon szülőként velem. De tudom, hogy ez csak szerep. Az előadást követően ismét lehullik róla az álarc és visszakapom az igazi anyukámat. Tudom, hogy az emberek a valós életben is szerepeket játszanak, ki jobban beleéli magát, ki kevésbé, de alapvetően ez az élet része. Én mindenesetre nagyon büszke vagyok az anyukámra, hogy ilyen nemes szakmát űz abban a kevés szabadidejében is, ami a rendelkezésére áll, és pont a színészkedést választotta.

Steiner Arnold, 7. osztály

A SZÍNHÁZ VARÁZSA

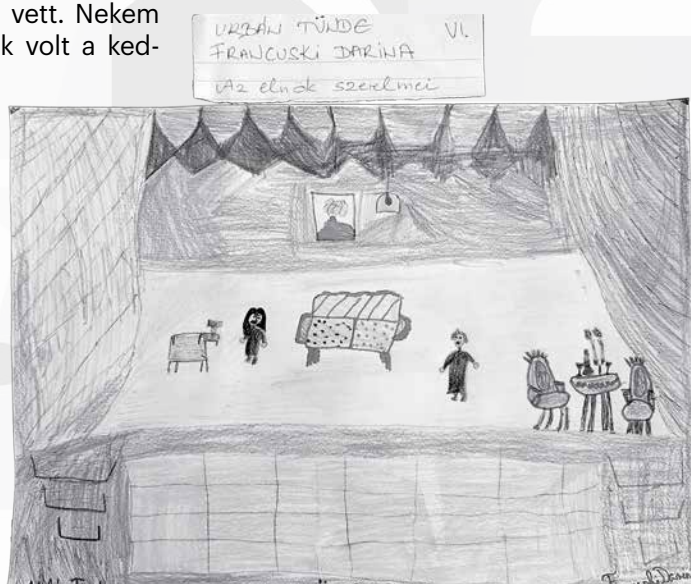
Két alkalommal látogattam el eddig az előadásokra. Élveztem az ottlét minden pillanatát. A vígjáték és a dráma is tetszett. Mindkét műfajnak megvannak a szépségei. Az előadásokban a zene és a párbeszédes részek nyerték el igazán a tetszésemet. Mostanában nem igazán volt lehetőségem színházba látogatni, de ez a találkozó erre kiváló alkalom. Az amatőr színészek egy része véleményem szerint profi darabokban is megállná a helyét. Az ilyen események kiváló kapcsolódási lehetőséget nyújtanak, hogy kimozdulhassunk a szürke hétköznapiakból és egy jót szórakozzunk.

Jaksa Dániel, 6. osztály

SZÍNHÁZAK TALÁLKOZÁSA

Azt hiszem, az amatőr színjátszók találkozóját minden évben meg szervezik valahol. Az előadások jók, mi szívesen látogatjuk őket a barátaimmal. A műsorok után kapunk Sűgőt, amit otthon is szívesen lapozgatunk. Sajnos, még csak ma lesz színdarab, amire el tudunk menni, de hálásak vagyunk az elmúlt napokért is mindenkinek, aki a szervezésben és kivitelezésben részt vett. Nekem a Kakuk Marcis vígjáték volt a kedvencem a bácsfekete-hegyiek előadásában, maga az előadásmód miatt. A sok szereplő önálló egyéniségként jelent meg a darabban, tele humorral és mély tartalommal. Sok sikert és kitartást kívánok a színjátszó csoportoknak a jövőbeni munkájukhoz! Remélem máskor, máshol is összefutunk.

Potloka Arnold, 7. osztály

Néhány napra felpeszsdült kicsiny falum élete, hiszen színházba járhattunk kedvünkre. Ritkán történik ilyes nagy esemény nálunk, hogy szinte naponta nézhetünk meg valamilyen előadást. Társaimmal izgatottan vártuk minden nap, hogy felgördüljön a függöny az elmúlt hét minden napján. Nem is csalódtunk egyik nap sem, sokat nevettünk, sokszor meghatódtunk, jót szórakoztunk. Minden nap tartogatott valami újat számunkra. A környező falvak és városok amatőr színészei bemutatták ismét, hogy a sok tanulásnak, gyakorlásnak van eredménye. A darabok kivétel nélkül jól sikerültek. Mi minden előadás után vastappsal díjaztuk odaadó munkájukat.

A szakmai zsűrinek bizonyára nehéz dolga lesz a jók közül a legjobbakat kiválasztani, de profik lévén feltételezem könnyen megbirkóznak majd a feladattal. Az emberek szívesen jártak az előadásokra, mert még azokat nézték, megfeledkeztek a mindennapos gondjaikról.

Nagy megtiszteltetés falunk számára, hogy házigazdája lehetett az idei találkozóknak, ahol nem csak színházak találkoztak és mérettettek meg, hanem ismeretségek is születtek és a falu lakossága is ismét együtt lehetett.

Szenes Márk, 7. osztály

Én igazán ritkán járok színházba, nem tagadom, de ezen a héten egy kicsit bepótoltam mindezt. Nagyon szép előadásokat láthattam, kiváló hangulatban telt minden egyes ott töltött délutánom és estém. Tehetségesek a színészek, igazán összhangban vannak egymással. Nekem a nagybecskerekiek drámája volt a csúcs előadás, a derű és ború keveredése tette igazán izgalmassá a darabot. Remélem, lesz alkalmam még részt venni hasonló eseményeken, és a faluban is szerveznek máskor is ilyen színvonalas közösségépítő eseményeket.

Kormányos Vanda, 7. osztály

Az egész életünk olyan, mint egy színdarab, minden egyes nap történik velünk számos jó és rossz dolog is egyaránt. Vannak olyan művészelvek, akik ezeket a mindennapi történeteket összefoglalják és papírra vetik, ezekből születnek a színpadi csodák.

A színpad egy reflektorokkal megvilágított elképesztő hely, amely a fő alkotóeleme a színházi életnek. Sok ismeretlen ember gyűlik össze egy-egy előadás alkalmával, de csak addig néznek egymásra megrebbent tekintettel, ameddig ki nem bomlik a függöny zsinórja. A sok néző az események pörgését kíváncsi, érdeklődő tekintettel követi. Némely darab alatt a nézők soraiban az arcokon könnyet, mosolyt, de még félő szempárokat is megpillanthattunk. A mai világban az emberiségnek a komédiára, vígjátékra van a legnagyobb érdeklődése, mivel a szürke hétköznapiak mellett az tudja leginkább kikapcsolni őket. Ilyenkor a közönség arcára mosolyt fest az előadás, a színház hangulata. Mindenki egy-két órára meg tud feledkezni a munkával, tanulással járó problémákról, a stresszes hétköznapiakról. Boldogsággal tölt el mindnyájunkat, hogy a mi falunk adhat otthont a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXV. Találkozójának, és megannyi szintársulat látogatja meg otthonunk művelődési egyesületét. Hét nap alatt nézhetünk komédiát, drámát, zenés vígjátékot, több felvonásos operettet, mindenki megtalálja azt a műfajt, amely az ő figyelmét leköti. Jó látni az amatőr színjátszókon azt, hogy mekkora szeretettel, odaadással varázsolnak el bennünket Molnár Ferenc vagy Tersánszky Józsi Jenő műveinek mesés világába.

„A színház nem földi szintér! A Színház menedék. Csodák világa. Lehetsz ott királynő, császár és szolga, bohóc és kurtizán. Veledd ott minden megtörténhet. Meghalhatsz. Újjászülethetsz. A színház: szerelem! Örökké tartó láz.” (Polgár Ernő)

Kovács Petra, 7. osztály

A DIÁKSZŰRI ÖSSZEGZÉSE

Eseménydús napokat éltünk meg. Jó hangulatban telt minden pillanata. Az előadások figyelemfelkeltőek, a közönség lelkes, mi izgatottak voltunk. A feladattal sikeresen megbirkóztunk. Választottunk az általunk meghatározott szempontok szerint egy kedvencet. Köszönjük, hogy ott lehettünk, hogy részesei lehettünk ennek a színházi kavalkádnak, hogy megismerkedhettünk az amatőr színjátszással és értékelhettünk. A jövőre tekintve pedig csak ajánlani tudjuk ezt a megtisztelő feladatot a XXVI. Találkozó fiataljainak. Éljetek a lehetőséggel, nem fogtok csalódní!

Tisztelettel:
a Diákszűri

A XXV. Találkozó szakmai zsűrije

ÁGOSTON PRIBILLA VALÉRIA

A találkozó nem tréfamester

Nemesmiliticsen született, majd családjával Szabadkára költözött. A gimnáziumi évek alatt **Horváth Emma**, **Sebestyén Tibor** és **Bambach Róbert** csoportjaiban, irányításával foglalkozik versmondással és színjátszással.

Diplomás magyartanárként pályáját a műszaki középiskolában kezdte, tizenöt év után átkerült a közgazdasági középiskolába. Majd a Gyermekszínház igazgatójává nevezik ki, ahol művészeti vezetőként nagy hangsúlyt helyez a vajdasági és a kortárs magyar gyermekirodalom színpadi bemutatására. Művészi-szakmai koordinálása mellett olyan meghatározó előadások jöhettek létre, mint *A szegény csizmadia* és a *Szélkirály* című táncjáték, a *Rozsdaszínország aranya* című előadás és így tovább. A társulat elnyerte a szabadkai Nemzetközi Gyermekszínházi Fesztivál fődí-

ját. A szabadkai Városi Könyvtár igazgatóhelyetteseként vonult nyugdíjba. A vajdasági magyar irodalom és színjátszás területén szerzett kimagasló és elvülhetetlen érdemeiért, valamint szervezői aktivitásáért Magyar Arany Érdemkereszttel tüntették ki.

A műkedvelő színjátszást szerencsénkre régóta figyelemmel kíséri, nemcsak mint a Találkozó zsűritagja, de ugyanúgy a diák-színjátszók fesztiválján is több ízben volt tagja a szakmai bizottságnak. És habár számtalanszor felidéztek azt a millió pillanatot, amellyel a színművészetben és az előadóművészetben megajándékozta a közönséget, ő mégis kiemelte, a zsűrizések és bemutatások alkalmával ne mint előadóművészt, hanem mint tanárnőt említsük.

BALÁZS ÁRON

Sterija-, Pataki Gyűrű-, Jászai Mari-díjas vajdasági magyar színművész

Bajmokon nőtt fel, ahol amatőr színészként Barácius Zoltán szárnyai alatt kipróbálhatta magát különböző szerepekben és megszerette a színházat. Középiskolai évei alatt meghívást kapott a Tanyaszínházba, miután végleg ez a pálya mellett döntött. 1995-ben felvételt nyert az Újvidéki Művészeti Akadémiára, ahol 2004-ben diplomázott Hernyák György és László Sándor osztályában. 2005 óta tanársegéd az Újvidéki Művészeti Akadémián.

1998-tól az Újvidéki Színház társulatának tagja 2016-ig.

Játszott még a Veszprémi Petőfi Színházban, Tatabányán, a Jászai Mari Színházban, Budapesten, a Bárka Színházban, a Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színházban, a Szegedi Nemzeti Színházban, Szabadkán, a Népszínházban, valamint a Kosztolányi Dezső Színházban, a Zentai Magyar Kamaraszínházban és az Újvidéki Szerb Nemzeti Színházban.

BRESTYÁNSZKI BOROS ROZÁLIA

Azt kérték, írjak egy rövid, motiváló életrajzot, de én arról tudok írni, hogy engem mi motivál. Középiskolás voltam, amikor emlékeim szerint először jártam színházban. Szabadtéri előadás volt, és az egyik színész méteres közelségből nézett szembe velem. Talán Árok Feri volt, már nem emlékszem. A színház élményére azonban igen. És nem sokkal később, nagyjából hónapok múlva, már magam is rendeztem, színházat akartam csinálni. Azt is tettem. Mintha tudtam volna, hogyan kell. Ma sem tudom. Pedig huszonnégy éve ez a hivatásom is. Voltam közönségszervező, művészeti titkár, rendezőasszisztens, díszletasszisztens, plakáttervező, kellékgyártó grafikus, webmester, dramaturg, írtam cikkeket, esszéket, könyveket, színháztörténetet, drámákat, sőt, egy kézikönyvet is arról, hogyan kell színházat csinálni. Pedig nem tudom. Annyit tudok, a jó színházcsináláshoz kíváncsiság, alázat, bizalom, szorgalom és szeretet kell. Mindezt nagykanállal kapom Közöttetek, ahová idén tizenegyedszer hívtak vissza zsűrizni. És engem ez motivál, ez a kivételes erejű közösségi alkotás, aminek itt, az Amatőr Színjátszók Szemléjén lehetek tanúja és részese. Köszönöm!

A Találkozó díjainak névadóiról

BAMBACH RÓBERT (1948–1982)

Bambach Róbert számtalan hangjátékot, mesejátékot, vídám műsort, rádióiskolát rendezett. Ezeket hangszalagok őrzik. Rendezett a Szabadkai Gyermekszínházban, a Szabadkai Népszínház Magyar Társulatánál, az Újvidéki Színházban, a nagybecskereki Madách Amatőr Színházban. Előadásainak emlékét, munkamódszerét barátok őrzik.

Azután egy évvel később már Újvidéken találkoztunk, a Bambach-Káich-villában, amely 22 m² volt a Makszim Gorkij utca sarkán, a 2. emeleti albérletben. A színhely meghatározása Németh P. Istvántól ered, az Újvidéki Színház legendás hírű igazgatójától, akivel éjszakákat beszélgettünk, vitatkoztunk át a Bambach-Káich-villában. Velük megváltottuk ott a színházi világot – szövegeket vittünk meg, színházi stílusokat elemeztünk és fónikus megoldásokig jutottunk el. Vita, érvelés, olykor veszekedés színhelye volt az a 22 m². Az én számomra végtelenül hasznos. Őszinte barátság alakult ott ki – otthon éreztem magam, igazi művészi műhelyben voltam –, hisz sokszor ott tartottuk a próbákat is. Tehát színházi műhely volt az a 22 m². Ahol tájékozódtam egy jóízű, szenzibilis rendező érzésvilágáról, munkamódszeréről, vágyairól, elképzeléseiről és rendezői praktikáiról. Így volt ez 1979-ben is, amikor Kopeczky László *Színész és halál* című művét tűztük műsorra Bambach Róbert rendezésében. Először is, amikor elkezdtünk dolgozni az „anyagon”, az első benyomás a rendező asszociatív vonalán a színnel, a színekkel volt. Az emocionális magot a szín, a színek fejezték ki Nála. Azt mondta: a 3 felvonást 3 színben látja. Zöldben, sárgában és fehérben. És van egy állandó csellengő, minden felvonásban azonos színben, a kék ruhás, kék kabátos nő, ő kapcsolja össze a történetet. És, ha most visszagondolunk a semleges fehér színre, az éretlenséget jelző zöldre, a derült eget mintá-

zó kékre, és a szivárvány színei között a meleg sárgára – gondolhatunk a kiegészítő színek alkalmazására is – meg minden más vizuális tökéletességre, mert Bambach Róbert rendezését a tökéletesség és precizitás jellemezte. A pontos partitúra és a szakmai alázat és hűség. (Franyó Zsuzsanna)

FERENCZI IBOLYA (1915–1960)

Gazdag műkedvelői múlt után szerződött Szabadkára 1947-ben. Érzelemmel, érett nők hiteles alakításával, kulturált, visszafogott, de mégis magával ragadó játékkal – a polgári színjátszás legjobb hagyományainak szellemében – vívta ki a vezetőszínészi státuszt és megbecsülést.

Soha nem lehetett a színházi élettől, a poézistól elválasztani, mert a zene-dráma-költészet hármas egysége magánéletét is színültig betöltötte. Igazában színészvér volt, akinek az az élete, hogy tragédiák, színjátékok, komédiák alakjaiba bújva, így átlényegülve egy leányt, egy asszonyt, egy artistanőt, két malomkő között örlődő szerelmes lényt éljen úgy, mint aki igazán az, akit ábrázol.

Ma már, ha kimondjuk Szabadkával kapcsolatban, hogy *Életjel*, illetve *Csáth Kör*, mindenekelőtt az irodalmi rendezvények jutnak eszünkbe, idővel azok kaptak meghatározó helyet a köztudatban. Az amatőr színjátszás is hangsúlyos szerephez jutott, hiszen a hatvanas-hetvenes években nem volt magyar nyelvű színiakadémiánk, nagyon kevés tehetségnek adatott meg, hogy a budapesti Színművészeti Akadémián folytassa tanulmányait, így a színészképzésben és az

utánpótlásban nagy segítséget nyújtottak az Életjel kisszínpadán zajló kísérletek, próbálkozások. Számos neves színészünket, rendezőnket indította útnak egyébként is az Életjel: a korán elhunyt Tallós Zsuzsát és Bambach Róbertet, illetve Bajza Viktóriát és Póka Évát, Rövid Eleonórát, Sziráczi Katalint, Szűcs Hajnit, valamint Banka Líviát és az Újvidéki Színház volt igazgató-rendezőjét, László Sándort is. Legnagyobb színészeink, Ferenczi Ibolya és Romhányi Ibi, Pataki László, de az egykori Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának minden tagja számtalanszor fellépett az irodalmi rendezvényeken...

GARAY BÉLA (1897–1987)

Garay Béla 1897. február 14-én született Szabadkán. 1913-ban szerződött Nádassy József szabadkai színházigazgató társulatához (miután egy színházi bizottság előtte a felvételi vizsgát). Több mint 10 esztendőt töltött

a különböző magyarországi színtársulatokban. 1924. július 1-jén visszatért szülővárosába, Szabadkára. S mindjárt be is kapcsolódott a szabadkai Népkör munkájába. Első rendezése és fellépése a Népkör színpadán Alfred Savoire *A kékszakáll nyolcadik felesége* című vígjátékának színpadra állítása és a mű címszerepének eljátszása (1924-ben) volt.

Ettől kezdve munkássága a Népkörhöz kötődött – a Népkör egy időben Magyar Olvasókör néven működött –, ahhoz a rangos művelődési intézményhez, amely azokban az években meghatározó módon járult hozzá a magyarság szellemi életének kibontakozásához, gazdagodásához. Garay Béla rendezett, játszott és a pedagógus türelmével, alaposágával vállalta és végezte a színésznevelés nagyon is összetett feladatát. Hogy a Népkörnek a húszas évek végén, de különösen a harmincas években, milyen erős, kiegyensúlyozott, figyelemre méltó színészegyesítményekből álló társulata volt, azt mi sem bizonyítja jobban,

mint az a tény, hogy amikor megalakult Szabadkán az első hivatásos magyar színház, annak gerincét a Népkör társulatának legjobbjai: Pataki László, Sánta Sándor, Kunyi Mihály, Szabó János, Balázs Janka, Kelemen Mancsi, Pál Margit, Raczkó Ilus és Mamuzsics István alkották.

Garay Béla azonban nemcsak a Népkörben foglalkozott a színjátszókkal, nemcsak ott igyekezett magasabbra emelni azt a bizonyos minőségi mércét, a színvonalat, hanem járta a vidéket, mert hívták, mert szükség volt rá. A bánsági, a bácskai, sőt a drávaszögi kis falvakat is felkereste. Béla bácsi, mert csak így hívták mindenütt, napokat, heteket töltött azok között, akik meg akartak szabadulni a dilettantizmus kényszerzubbonyától, akik meg akarták ismerni a színház, a színpad igazi világát, annak törvényeit, elvárásait. A nagy tekintélyű művészember nem oktatott, egyszerűen tanácsokat adott, azokra az alapismeretekre hívta fel a színjátszók figyelmét, amelyek nélkülözhetetlenek egy-egy darab színpadra állításakor. Garay Béla a maga művészi hivatástudatával, nagy szakmai felkészültségével és persze emberi magatartásával igyekezett színjátszóinknak átadni azokat az ismereteket, amelyek a mozgalom minőségi előrelépését, egészséges lombosodását segítették!

MAGYARI PIRI

Juhásznő Magyar Piroska, a két világháború közötti Nagybecsereken élt, és része volt annak a nagy műkedvelői mozgalomnak, ami ebben a városban alakult ki az impériumváltás után. Az Ady-Társaságot megalapító lapszerkesztő, Juhász Ferenc feleségeként 1919-től

aktívan részt vett a társaság által szervezett amatőr előadásokban, később pedig a dr. Várady Imre alapította Magyar Közművelődési Egyesületben folytatta színjátszói tevékenységét. Férje volt a főtitkár. Leányuk az a D. Juhász Zsuzsa, aki 1952-ben a szabadkai Népszínház tagja volt egy évig, majd visszament Nagybecskerekre, és az ott megalapított magyar társulat oszlopos tagjaként játszott az 1953 és 1955 közötti időszakban, amíg a társulat létezett.

Magyar Piri nemcsak amatőr színésznő volt, de rendezett is, meg szervezte a vendégszínházakat. A két világháború között többször is

fellépett Szabadkán, az Olvasóköriben, a zombori Kaszinóban, Újvidéken, a Magyar Olvasóköriben és más helységekből is. A *Tűzmadár* és a *Médi* című produkcióban nyújtott alakításai voltak a legsikeresebbek. (Káich Katalin)

NAGY ISTVÁN

A szabadkai Népszínház Művészetbarátok klubja már-már elképzelhetetlen volt nélküle. A bárszéken üldögélve ilyeneket mondott: „Minden társulatban, amelyik arra vetemedett, hogy előadja a *Hamletet*, van egy Lear-test meg egy Horatiót vagy egy I. sírásót játszó színész is. Titokban mindhárom meg van győződve róla, hogy sokkal alkalmasabb lenne a *Hamletre*, mint az, akire a rendező ráosztotta.” Ezzel fejezte ki azt, hogy tudta, ő mindörökké epizodista marad.

Nagy István a hatvanas években vált nagy színészegyéniessé. Szabadkán született, a legelérhetőbb információk szerint asztalosmesterséget tanult, de már nagyon fiatalon a Népkör színpadán téblábolt. Később felvételizett a Népszínházba, ahol le is szerződtek. Dévics Imre így mesélt abban az időben róla: „Ha valaki utál dalolni, táncolni, verset mondani, utálja Shakespeare-t, akinek *Macbethjéből* tolmácsolt egy jó monológot – nagy tehetség. Ha ennyire utálja, amit csinál, milyen lesz, ha megszereti a munkáját? Vegyük fel!” Igazi szabadkai figura volt. Amolyan szabadkai őslakos. Sokáig élvezni tudta a város és a színházi munka minden pillanatát.

Alacsonyágáról így zsörtölődött: „Nekem azért nincs szerencsém az életben a párválasztásban, mert alacsony vagyok, s így messzebb kerültem az Úr kezétől. Engem nem akart megáldani. Pedig csak egy könnyes arcot szerettem volna letörölni néha, adni és varázsolni mosolyt az emberek ajkára...”

Gátlástalanul bukfencezett Kisludgy Kérkjében, a *Finom kis társaságban*, Bunkost játszotta Shakespeare *Sok hűhó semmiértjében*, rendő volt Mrožek *Hekusokjában* stb. A rendezőket vagy lelkesítette vagy bosszantotta, mert öntörvényű volt. Ütőkártyája azonban a páratlan humorérzéke volt. „Én a színházat látni, érezni és élni akarom” – sokszor mondogatta ezt életében.

PATAKI LÁSZLÓ (1916–1999)

„Mifelénk mindig kevés olyan színművész volt, manapság pedig nincs is, akinek színpadi jelenléte szélesebb hatósugárú a reflektorfénynél.” (Franyó Zsuzsanna)

1916. július 13-án született Szabadkán a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével kitüntetett színművész. Itt fejezte be az általános iskolát és a gimnáziumot. Az elemi iskola hetedik osztályában egy diákkori csíny miatt évet kellett ismételnie. Vajon mi rosszat tehetett, amiért ilyen drágán kellett megfizetnie? Ezt mindenkinek a saját fantáziájára bizzuk!

Mást nem tudott annyira szeretni, mint a színészetet... Már középiskolás korában színházalapítással is próbálkozott kisebb-nagyobb sikerrel, sőt még a versírás is foglalkoztatta. Színpadra először Karel Čapek *Fehér kór* című drámájával lépett.

Egyetemi tanulmányaival érdekes fordulatot vett az élete, ugyanis tanulmányait a zágrábi orvostudományi egyetemen akarta folytatni. Ám ekkor sem tudott szabadulni a művészetektől: lehetőséget kapott Zágrábban kultúrestek szervezésére. Itt új művészeti ágból is kipróbálta magát: egy dszesszegyüttesnek lett a tagja. Megpróbálta magát a zenélésből és a színészkedésből eltartani.

1939-ben behívót kapott a II. világháborúba. A német hadifogságból 1945-ben szabadult. Nem sokkal később alapító tagja, színésze és rendezője lett a Magyar Népszínháznak. Ő rendezte a szabadkai Népszínház első darabját, Balázs Béla *Boszorkánytáncát*, melynek bemutatására 1945. október 29-én került sor.

1975-ben meghívták az újvidéki Művészeti Akadémia magyar nyelvű színművészeti szakára professzornak. Diákjait a színház szeretetére, tiszteletére nevelte, nem elsősorban a színészetet próbálta megtanítani nekik. Nemcsak a fellépései voltak fontosak számára, hanem diákjai

A találkozó nem tréfamester

nevelésére is ugyanolyan hangsúlyt fektetett. Ez abból is látszik, hogy egykori diákja, Kovács Frigyes híres színész és az akadémia tanára, létrehozta a Pataki-gyűrű díjat.

Pataki az egyszerű dolgokat kedvelte: lehetnek azok filmek, könyvek vagy akár versek is. A színháznak pedig arra a hatására esküdött, ami az embert megnyugtatja, nem pedig fölizgatja.

Minden napjait Szabadkán, a Rudics utca 2. szám alatt élte, ahol soha sem volt egyedül. Itt most nem a családjára gondolunk. Pataki László állandó lakótársai drámai hősök, királyok, koldusok voltak, mert azt mondják, aki színészi pályára lép, többé soha nem lesz magányos.

SZÁNTÓ RÓBERT (1891–1941)

A középiskolát Szarvason, a teológiát Pozsonyban végezte. Lelkészi pályáját a budapesti Deák téri evangélikus templomban kezdte, a világháború idején tábori lelkész volt – „a fügefájlátú Mosztárban”, ahogy egyik versében írja. 1920 és 1929 között pedig

a szabadkai ágostai hitvallásúak lelki gondozását végezte. Ebben a nagy kiterjedésű alföldi városban sokoldalú munkásságot fejtett ki: 1921-ben a bácskai egyházkerület vezetőségének megbízásából újraindította a korábban Zomborban, illetve Baján megjelenő *Vándorút* című egyházi lapot, amelynek évekig, pontosabban 1928 végéig szerkesztője volt.

A világi politikai sajtó mozgalmában is tevékenyen részt vett, mégpedig a Magyar Párt főtítkáraként, illetve vezetőségi tagjaként. Ilyen minőségben többször is felelős szerkesztője volt e szervezet hivatalos sajtóorgánumának, a *Hírlap*nak.

Az elnyomott magyar nemzeti kisebbség érdekeinek erélyes, olykor provokatív, néha nacionalizmusba torkolló védelme miatt a lap örökös támadásoknak volt kitéve. 1925-ben több szerkesztővel együtt Szántó Róbertet is letartóztatták.

1927 júniusában Szántó Róbert új, rövid életű hetilapot indított *Hétfői Magyar Újság* címmel, amely a *Vándorút*ban közzétett beharangozó szerint „a vajdasági magyarság szó-

csöve és sérelmeinek bátor szószólója lesz”. Szántó Róbert az irodalmi életben is szerepet játszott. Szenteleky Kornél 1928-ban, a *Vajdasági Írás* indulásakor bevette a folyóirat szerkesztőbizottságába.

Szántó Róbert írt még bibliai egyfelvonásosokat, ifjúsági színműveket és egyéb színdarabokat is.

Fő művei: *A déli végeken* (versek, 1916); *Aszmodi diadala* (drámai költemény, 1919); *Viaskodó tavasz* (versek, 1923); *A próféta szerelme* (elbeszélések, 1926); *Az utolsó óra* (színmű, 1938); *Hazavágyom* (válogatott versek, 1941).

Élete tragikusan ért véget: gyilkosság áldozata lett.

SZILÁGYI LÁSZLÓ (1925–1980)

Szilágyi László színész, rendező volt. 1948-ban műkedvelőként került Szabadkára, ahol rövidesen a társulat egyik legfoglalkoztatottabb színésze lett. 1964-től az Újvidéki Rádióhoz, majd a televízióhoz szerződött színészként, később rendezőként.

Szilágyi László a drámairodalom legnagyobb szerepeit alakította. Főbb szerepei: Mosca (Jonson: *Volpone*); Callimaco (Machiavelli: *Mandragóra*); Petruccio (Shakespeare: *A makrancos hölgy*); Oberon (Shakespeare: *Szentivánéji álom*); Bátor (Gorkij: *Éjjeli menedékhely*); Hlesztakov (Gogol: *A revizor*); Leonardo (García Lorca: *Véres menyegző*); Jimmy (Osborne: *Dühöngő ifjúság*); Perföldy (Kisfaludy Károly: *A kérők*); Aurel (Krleža: *Léda*); Leprás Mátyás (Brecht-Weill: *Koldusopera*); Camille Sévigne, vizsgálóbíró (Achard: *A boldog lány*).

„Több mint hat évtizeddel ezelőtt színházcsinálókink lelkes kis csapata színháztörténetet írt itt a Délvidéken. A nagy színésze egyéniségeken kívül, mint amilyen Pataki László, Sántha Sándor (mindketten részt vettek a színházavató előadásban), aztán R. Fazekas Piri, Fejes György, Ferenczi Ibi, Szilágyi László (hogy csak néhányukat említsem), ott voltak természetesen azok a színészek is, akik tehetségükkel, hivatástudatukkal a Magyar Színház alapjait lerakták. Ennek az alapozásnak, majd a lassú építkezésnek szívós, elkötelezett »harcosai« voltak a rendezők is: Garay Béla, majd a későbbiek során Varga István, Virág Mihály, ifj. Szabó István, és persze a színész-rendezők, Pataki László és Szilágyi László.” (Faragó Árpád)

A XXV. VMASZT díjazottjai

HIVATALOS DÍJAK

A zsűri Pataki László-díjjal tünteti ki a temerini **Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppját** a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért, a *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című darabjáért, amelynek szerzője Rókus Zoltán, rendezője pedig László Sándor.

A zsűri Bambach Róbert-díjjal tünteti ki a **Palics Magyar Művelődési Egyesület Pali-csi Színjátszó Grundját** a *Tiszta szívvel* című produkció színpadra állításáért. Az előadás rendezője Kalmár Zsuzsa.

A zsűri közösségteremtő tevékenységéért Garay Béla-díjjal tünteti ki a kupuszinai **Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József** színjátszó csoportját.

A zsűri 2021-ben a legjobb férfi főszereplőnek járó Szilágyi László-díjjal **Szántó Tivadart** tünteti ki, a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportjának tagját a *Ganédomb* című előadásban nyújtott alakításáért, Jóska szerepének megformálásáért.

A zsűri a legjobb női főszereplőnek járó Ferenczi Ibolya-díjjal tünteti ki **Fekete Dórát**, a topolyai Mara Amatőr Színház tagját Irma szerepének megformálásáért, Az *üveg cipő* című előadásban nyújtott kiváló alakításáért.

A zsűri a legjobb férfi epizódszerepért járó Nagy István-díjat **Cucity Ivánnak**, a Bácsfeketehegy Magyar Művelődési és Helytörténeti Egyesület Soma amatőr színtársulat tagjának ítélte oda. Cucity Iván a *Kakuk Marci* című előadásban látott kiváló alakításáért, Bojnyik szerepének megformálásáért veheti át az elismerést.

A legjobb női epizódszerep elismerését, a Magyar Piri-díjat a zsűri Vakosné szerepének megformálásáért **Petro Ildikónak**, a temerini Szirmai Károly Művelődési Egyesület Jáccunk Truppjának tagjának ítélte oda a *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című előadásban nyújtott alakításáért.

A legszebb színpadi beszédért a zsűri Szántó Róbert-díjjal **Vajda Noa Pálmát** tünteti ki. A Bácsfeketehegy Magyar Művelődési és Helytörténeti Egyesület Soma amatőr színtársulat tagját a *Kakuk Marci* című előadásban láthatta a közönség.

A Közönségdíjat az idén nem más, mint a nagykikindai **Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulata** nyerte el Czákó Gábor *Disznójáték* című előadásáért.

KÜLÖNDÍJAK

A Diákzsűri számára nem volt épp egyszerű a döntés. De dönteni kellett. Döntésük értelmében a legjobb előadás díja nem más, mint a temerini **Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppját**, akik Rókus Zoltán *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című darabjával hódították meg őket.

A Vendégszereplésre kiemelten érdemesült előadás büszke címét, a Magyar Nemzeti Tanács tájolási különdíját, az idén a temerini **Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppjának** nyerte el *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című produkciójáért.

A zsűri a szabadkai Népszínház Magyar Társulatának különdíját – vendégszínházi lehetőséget a Jadran színpadon – a temerini **Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppjának** ítélte oda a Rókus Zoltán tollából megszületett *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című darabért. Az előadás rendezője László Sándor.

A zsűri a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház különdíját, vendégszínházi lehetőséget a színházban, az **Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulatának** adományozza a *Disznójáték* című

A találkozó nem tréfa

előadásukért, amelynek szerzője Czakó Gábor, és amelyet Király Sándor rendezett.

A zsűri a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház különdíját, csoportos belépőt a színház valamely előadására, a topolyai **Mara Amatőr Színháznak** adományozza.

A zsűri a szabadkai Népszínház Magyar Társulatának különdíját, csoportos belépőt a társulat valamely előadására, a kupuszinai **Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátszó csoportjának** adományozza.

A zsűri a Zentai Magyar Kamaraszínház különdíját, csoportos belépőt a társulat valamely előadására, a tóbai **Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportjának** ítélte oda.

A zsűri az Újvidéki Színház különdíját, csoportos belépőt a társulat valamely előadására, a **Bácsfeketehegy Magyar Művelődési és Helytörténeti Egyesület Soma amatőr színtársulatának** adományozza.

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és az Education & Language Nomads közös rendhagyó különdíját, egy közösségfejlesztő hétvége megtartását a nagyikindai **Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulata** nyerte el.

A zsűri a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének különdíját, ingyenes részvételt a Szép Szó táborban, **Arnold Zsófiának**, a Palics Magyar Művelődési Egyesület Palicsi Színjátszó Grund tagjának adományozza a *Tiszta szívvel* című előadásban Flóra és Judit szerepének megformálásáért.

A zsűri a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet közös különdíját, ingyenes részvételt a MADT táborban, **Mendrei Zsolt-nak**, a topolyai Mara Amatőr Színház tagjának ítélte oda *Az üveg cipő* című előadásban a Legény és a Rendőrtanácsos szerepének megformálásáért.

A zsűri a Magyar Szó napilap egyéves előfizetését adományozza **Tombácz Imrének**, a nagyikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulat tagjának, a *Disznójáték* című előadásban Yorkshire Úr szerepének megformálásáért.

A zsűri a Magyar Szó napilap féléves előfizetését az igényes és korhű kosztümök elkészítéséért **Venczel Valentinának**, a nagybecskereki Madách Amatőr Színház jelmeztervezőjének adományozza.

A zsűri a Magyar Szó napilap féléves előfizetését adományozza **Snájder Dalmának**, a bezdáni Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoport tagjának, az *Oscar* című előadásban Bernadette, a házvezetőnő szerepének megformálásáért.

A zsűri a Magyar Szó napilap könyvcsomagját **Süge Rékának** ítélte oda, a Palics Magyar Művelődési Egyesület Palicsi Színjátszó Grund *Tiszta szívvel* című előadásban József Attila édesanyjának szerepében láthatott a közönség.

A zsűri a Hét Nap hetilap egyéves előfizetését **Lackó Farkas Erzsébetnek**, a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoport tagjának ítélte oda a *Ganédomb* című előadásban nyújtott felejthetetlen alakításért, Bözsi szerepének megformálásáért.

A zsűri a megkapó koreográfiáért a Hét Nap féléves előfizetését adományozza **Tót Zsaklinának**, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátszó csoport koreográfusának.

A zsűri a Hét Nap könyvcsomagját adományozza **Gyuránki Norbertnek**, a nagyikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulat tagjának, akit Czakó Gábor szomorú komédiájában, a *Disznójáték* című előadásban Mangalicza Úr szerepében láthattunk.

A zsűri a zEtna Kiadó könyvcsomag-küldőjét adományozza **Kerekes Zalánknak**, a Bácsfeketehegy Magyar Művelődési és Helytörténeti Egyesület Soma amatőr színtársulat tagjának Kakuk Marci szerepének megformálásáért.

A zsűri a Forum Könyvkiadó Intézet könyvcsomag-küldőjét adományozza a temerini Lakatos házaspárnak – **Lakatos Klárának** és **Lakatos Istvánnak** – a *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című darab díszletének megálmodásáért és lenyűgöző kivitelezéséért.

A zsűri a Forum Könyvkiadó Intézet könyvcsomag-küldőjét adományozza **Csernai Pannának**, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátszó csoport tagjának Viktória szerepének megformálásáért.

A zsűri a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppja által előadott *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című előadásában nyújtott alakításáért a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet könyvcsomag-különdíját **Nemes Edinának** és **Lakatos Klárának** ítélte oda Jucus, valamint Mari szerepének megformálásért.

A zsűri a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet könyvcsomag-különdíját adományozza **Kiss Gábornak**, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátszó csoport tagjának, aki a *Viktória* című operettben Miki szerepét formálta meg.

A zsűri a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet könyvcsomag-különdíját ítélte oda **Szi-veri Évának**, a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppja tagjának a *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című előadásban Szikszai Melinda szerepének megformálásáért.

A zsűri hálával teli szívvel köszöni a magyarkanizsai **Mázlisták** társulatnak azt a szeretetet és ösztönzést, amelyet a társulat mindig is sugároz magából, és amely révén folyamatosan segít, és fontos lehetőséget ad arra, hogy megértsünk valamit és még annál is többet a színházi jelenlétből. A Mázlistáknak ezúton egy kosár szeretetet szeretnénk átnyújtani.

A találkozó nem tréfa

Jegyzetek

A színjátszás közösségépítő ereje

Bácskerteszen péntek este megkezdődött a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XX. Találkozója

Folytatás az 1. oldalról

– A kezdet nehéz volt, de szép folytatást hozott, jöttek az egyre emlékezetesebb pillanatok, egyes települések felélenkülték a találkozót. Kupuszina immár negyedik alkalommal vállalja a házigazda szerepét, köszönet és dicséret jár érte. A legemlékezetesebb találkozó talán mégis Muzslyán zajlott, a NATO-bombázás megszakította a rendezvényt, de utána ott folytattuk, ahol abbamaradt – hallottuk Dudás Károlytól. Az egybegyűlteket Živorad Smiljanic, Apatin község polgármestere is köszöntötte, mint mondta, nagyon szeret Kupuszinára jönni, a találkozón érdekes előadásokat lehet látni; és így lesz ez ezúttal is.

A megnyitót egy rendhagyó kiállításmegnyitó előzte meg. A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a bácskertes Petőfi Sándor Művelődési Egyesület jubileumi rendezvényén megnyílt Az Ilyenek voltunk. Találkozás a vén Találkozó képeiből című kiállítás. Ezen Ágoston Pribilla Valéria magyar nyelv és irodalomtanár mondott ünnepi beszédet.

– A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója kezdettől fogva meghatározó élményt jelentett számomra, és az lesz a jövőben is. Ez a találkozó számomra több, mint amit zsűritagként megtapasztaltam, átéltem. Talán azért is, mert annak idején én is az amatőr színjátszás felől érkeztem, és maradtam mindig a színjátszás közelében. Az amatőrök színházat csinálnak. Örömből és a közösség iránti felelő-

Molnár Erőrd

hogyan felidézzük az elmúlt találkozók pillanatait és várakozással tekintünk az új találkozó elé – hallottuk Ágoston Pribilla Valériától, aki a művészeti bizottság elnökeként és tagjaként tíz találkozón vett részt. A kiállítást dr. Káich Katalin professzoremertus, művelődéstörténész, a találkozók művészeti bizottságainak többszörös tagja, a színjátszó mozgalom kutatója nyitotta meg:

meg, hogy kik vagyunk, honnan jöttünk, merre tartunk, és a jelenben mi a feladatunk – mondta dr. Káich Katalin.

A rendezvény nyitóelőadásaként a helyi Sturcz József Amatőr Színjátszó Csoport bemutatta a Petőfi Sándor és Kacsó Pongrác szövege alapján készült János vitéz című produkciójukat Molnár József rendezésében. Szombattól jövő péntekig a bácskertesiek kívül az érdeklődők tizennyolc előadást tekinthetnek meg, amelyeket háromtagú zsűri bírál el. A két visszatérő zsűritag Soltészky Tibor budapesti és Brestyánszki Boros Rozália szabadkai dramaturg, akikhez új zsűritag csatlakozott, Táborosi Margareta, aki mostanában több vajdasági színházban is rendezett. Ők értékelik majd az előadásokat, a találkozó utolsó napján, 19-én, vasárnap pedig sor kerül az ünnepélyes díjkiosztóra.

Szombaton a Zentai Magyar Kamaraszínház diákszínjátszói Variációk egy kapcsolatra, a magyarkanizsai Fény-Bárka Rorate, a szintén magyarkanizsai Gondolat-Jel Társulat Phaedra és a nagyikikindai József Attila színjátszócsoporthoz a Gézagyerek című előadását láthatják az érdeklődők. Vasárnap a zentai KEX Egyesület Őz a nagy varázsló, a szabadkai Zsebtársulat Prométheusz light, a magyarkanizsai Ozoray Árpád Magyar Művelődési Egyesület színjátszó csoportja A webáruház, a torontálvásárhelyi József Attila Művelődési Otthon Amatőr Színjátszó Társulata Kilencen mint a gonoszok és a topolyai Mara Amatőr Színház Finito, avagy a magyar zombi című előadások kerülnek bemutatásra. Hétfőn a szabadkai Népkör MMK Fabula Rasa Színjátszó Grund Szentivánéji álom és az Adai Színtársulat Ilyenek vagyunk mi produkciókat nézheti meg a közönség. ■ L. M.

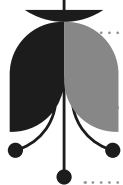

ségből. Ez az, ami nagyon fontos. A színház a pillanat művészete, játék a máshol és máshogyan létezés terén, ezért is nagyon jó, hogy a kiállítás révén újból felidézhetjük a látottakat. Mi mással ünnepelhetnénk méltóbb módon, mint azzal,

– Kupuszina ragaszkodik a hagyományokhoz, és amit művelődéstörténészként Kupuszinán is megtanultam, hogy gyökerek, hagyományok nélkül nem tud megmaradni semmilyen kezdeményezés. A hagyományok mondják

Jegyzetek

A találkozó nem tréfamester

impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXV. Találkozásának színlapja • Kiadja a szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Varga Natália munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita • Munkatársak: Döme Szabolcs, Fábián Mónika, Gondi Martina, Nagy Dominika, Nagy Karina, Oláh Tamás, Sutus Áron, Székely Zsófia • A rendezvény megőrkítéséért felel: Gutási Lukács • 2021 októbere, Szaján